

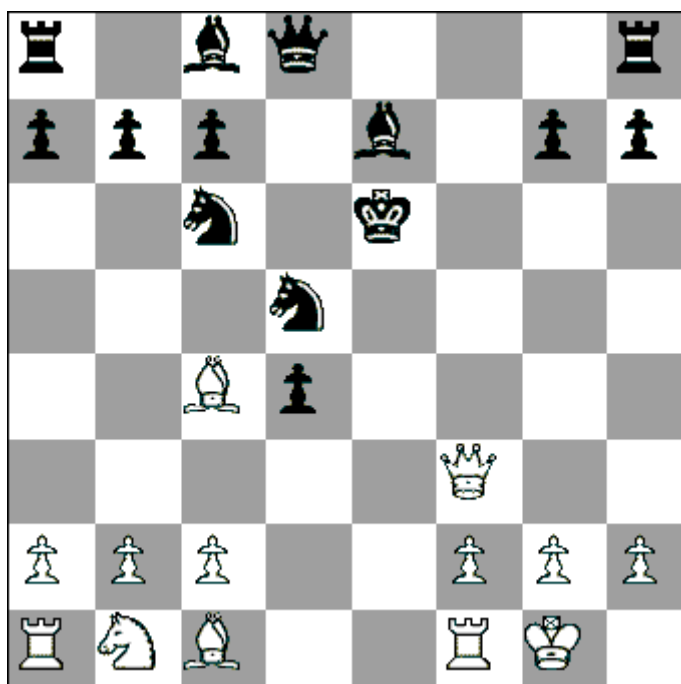
Aanvangsproblemen

Al sinds jaar en dag bestaan er voor de beginnende schakers talrijke leerboeken waarin met duidelijk belichte richtlijnen wordt geprobeerd de kersverse schaker op een aantrekkelijke manier de schaakwereld in te loodsen. Helaas leveren deze goedbedoelde adviezen wel eens de nodige problemen op bij de beginnende speler. Dit is niet, omdat er iets met deze stelregels mis zou zijn, maar de complexiteit van de schaakpraktijk maakt het toch af en toe heel moeilijk voor de onervaren schaker om ze goed te hanteren. We hebben het hier immers niet over wetten van Meden en Perzen: elke situatie is weer anders, zodat iedere regel zijn uitzonderingen kent. Door deze moeilijkheden bestaat de kans dat spelers het schaken al vlug voor gezien houden of de regels naast zich neerleggen, wat hun stijl niet ten goede komt.

Wat nu volgt is wat een typisch voorbeeld zou kunnen zijn van een zwartspeler die, ondanks dat hij zich aanvankelijk keurig aan de regels houdt, in een ingewikkelde stelling terechtkomt waarmee hij zich geen raad weet.

P.Morphy-N.N.

1.e4 e5 (Zwart kiest voor het open spel, d.w.z. 1.e4 e5. Deze opzet wordt meestal ook aan de beginnende speler aangeraden. Door de duidelijke manier waarop het spel zich aftekent is deze opzet zeer geschikt om het schaakspel te leren. Bovendien zet hij zo een pion in het centrum, een van de belangrijkste stelregels. Het nadeel van zijn keuze is, dat de openingen die het open spel kent verreweg de oudste zijn en een hoop openingstheorie met zich meebrengen. Ook de zwakte van het veld f7 treedt vaker op de voorgrond dan bij andere systemen.) 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Pf6 (Zwart heeft keurig zijn paarden ontwikkeld, de ene met verdediging van de eigen pion en de andere met aanval van de witte pion. Met deze logische en consequente voortzetting kan natuurlijk niets mis zijn. Zwart is nu echter wel in het twee paardenspel in de nahand verzeild geraakt. Men noemt deze opening ook wel de Pruisische partij, wat meer zegt over het agressieve karakter ervan.) 4.d4 exd4 5.Pg5 d5 6.exd5 Pxd5? (In zo'n scherpe variant leidt een klein foutje al snel tot problemen. Correct was de tegenaanval met 6.Pe5) 7.0-0 Le7 8.Pxf7 Kxf7 9.Df3 Ke6? (Zie diagram. Nu zwart probeert het stuk te behouden, gaat het snel.)

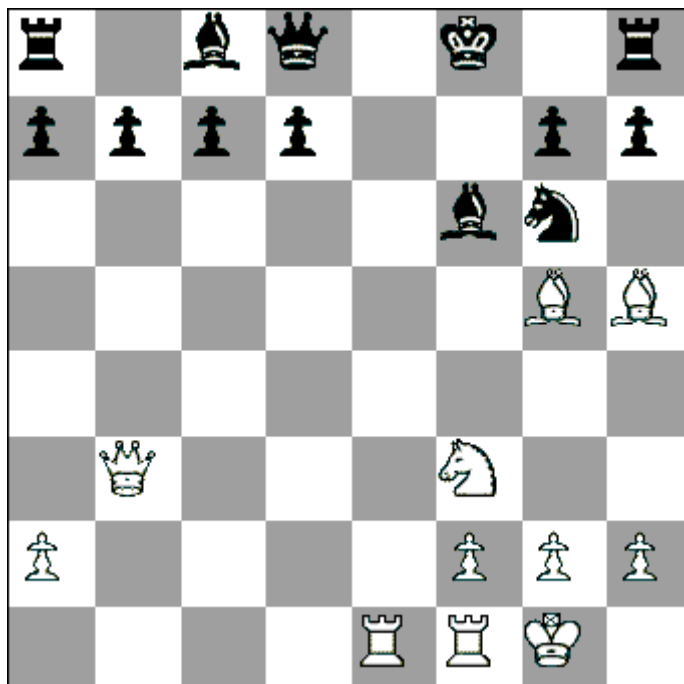

10.Pc3 dxc3 11.Te1 Pe5 12.Lf4 Lf6 13.Lxe5 Lxe5 14.Txe5+ Kxe5 15.Te1+ Kd4 16.Lxd5 Te8
(Ook na andere verdedigingszetten is het mat niet te vermijden) 17.Dd3+ Kc5 18.b4+ Kxb4
19.Dd4+ Ka5 20.Dxc3 Ka4 21.Db3+ Ka5 22.Da3+ Kb5 Te1 mat.

Een speler kan natuurlijk proberen de complicaties van de Pruisische partij te vermijden met 3...Lc5, maar dan komt hij in de Italiaanse partij terecht. Ook hier is op zich niets mis mee, maar ook deze opening is niet vrij van enige ingewikkelde voortzettingen:

Een partij uit het handschrift van Greco:

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Pf6 (Opnieuw heeft zwart keurig met elke zet een stuk ontwikkeld. Toch is het niet echt gemakkelijk om de komende centrumactie van wit op te vangen.) 5.d4 exd4 6.cxd4 Lb4+ 7.Pc3 Pxe4 (Meer solide is 7.Ld2 Lxd2+ 8.Pxd2, maar deze variant geeft wit meer aanvalskansen en zwart meer gelegenheid om fouten te maken, zoals zal blijken.) 8.0-0 Pxc3 9.bxc3 Lxc3 10.Db3 Lxd4? (Zwart wordt nu volkomen onder de voet gelopen. Nog slechter is 10.Lxa1, omdat zwart dan bijna geen stuk meer in de buurt heeft om zijn koning bij te staan.) 11.Lxf7+ Kf8 12.Lg5 Lf6 13.Tae1 Pe7 14.Lh5 Pg6 (Zie diagram. De witte aanval bereikt nu zijn hoogtepunt.)

15.Pe5 Pxe5 16.Txe5 g6 17.Lh6+ Lg7 18.Tf5+ Ke7 19.Te1+ Le5 20.Txe5 Kd6 21.Dd5 mat.